

Seminární práce

z předmětu Kapitálové obchodní korporace a cenné papíry v 1.T 2020/2021

Jméno a příjmení studenta: Dominik Bálint

Datum zpracování: 01/10/2020

Řešte případ podle uvedeného zadání. Řešení musí obsahovat jak odpověď na položené otázky, tak odůvodnění odpovědi, včetně příslušných právních ustanovení.

>Dne 14. 10. 2019 se konalo řádně svolané zasedání valné hromady společnosti Alfa, a. s. Podle pozvánky bylo jedním z bodů pořadu valné hromady rozhodnutí o změně stanov. Stanovy společnosti Alfa, a. s., určují, že rozhodování o změně stanov náleží do působnosti valné hromady. Všechny akcie společnosti jsou kmenové a vydané ve stejné jmenovité hodnotě.

Valná hromada hlasy akcionáře vlastního 89 % akcií společnosti přijala následující usnesení: Stanovy se doplňují o čl. 12, který zní: „Akcionáři nemají právo požadovat na valné hromadě vysvětlení záležitostí týkajících se společnosti.“ Usnesení i schválený text stanov byly osvědčeny veřejnou listinou a jediný člen představenstva Alfa, a. s., je uložil po konání valné hromady do sbírky listin obchodního rejstříku.

Dne 28. 2. 2020 se konalo další řádně svolané zasedání valné hromady společnosti Alfa, a. s. Jedním z bodů programu bylo schválení řádné účetní závěrky za rok 2019. Pan Kamenský, akcionář Alfa, a. s., který na říjnové valné hromadě hlasoval proti návrhu na přijetí výše citovaného usnesení, měl pochybnosti o hospodaření společnosti. Požádal proto písemně před konáním valné hromady o informace týkající se hospodaření společnosti, které v žádosti specifikoval. Jediný člen představenstva odmítl informace panu Kamenskému na zasedání valné hromady poskytnout s odůvodněním, že mu v tom brání (výše citovaný) čl. 12 stanov. Uvedl, že pokud pan Kamenský se změnou stanov nesouhlasil, mohl na zasedání valné hromady podat protest a následně se u soudu domáhat vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady. Protože tak neučinil a lhůta pro napadení platnosti usnesení již uplynula, nemůže jeho požadavku vyhovět, neboť není oprávněn přezkoumávat platnost rozhodnutí valné hromady. S tímto názorem se ztotožnili také členové dozorčí rady, na kterou se pan Kamenský ještě na zasedání valné hromady obrátil.

Posuďte,

- a) zda usnesení valné hromady ze 14. 10. 2019 bylo v souladu s právem a
- b) zda společnost Alfa, a. s., odmítla poskytnout panu Kamenskému informace v souladu s právem. Svě závěry právně odůvodněte.

Řešení

Otázka a)

Primárně je potřeba poukázat na fakt, že dle § 398, odst. 1 ZOK se mají akcionáři právo podílet na vedení společnosti¹, je logické, že aby toto právo mohl akcionář vykonávat, musí znát informace týkající se záležitostí společnosti, jinak by fakticky nebyl schopen se na řízení společnosti podílet, neboť by nemohl činit informovaná rozhodnutí a podle nich i hlasovat.

Toto zákonodárce přímo potvrzuje v § 357, odst. 1 ZOK, kde stanovuje, že akcionář je oprávněn požadovat a obdržet na valné hromadě od společnosti vysvětlení týkající se společnosti.

V § 359 ZOK jsou zároveň stanoveny taxativně případy, ve kterých může společnost odmítnout vysvětlení zcela, nebo částečně podat:

- a) *by jeho poskytnutí mohlo přivodit společnosti nebo jí ovládaným osobám újmu,*
- b) *jde o vnitřní informaci nebo utajovanou informaci podle jiného právního předpisu, nebo*
- c) *je požadované vysvětlení veřejně dostupné.*

---

¹Toto právo mají rovněž dle § 256, odst. 1 ZOK.

Neboť usnesení valné hromady ze dne 14. 10. 2019 zní: *Akcionáři nemají právo požadovat na valné hromadě vysvětlení záležitostí týkajících se společnosti.* Je zřejmé, že ne vždy by se jednalo pouze o tři výše uvedené příklady, ale že by se jednalo o jakékoliv informace týkající se společnosti.

Z důvodu, že dle ZOK **právo na vysvětlení** nemůže být zcela omezeno se domnívám, že by dané usnesení podle § 45, odst. 1 ZOK odporovalo zákonu.

Přesto, že jediný člen představenstva a v návaznosti na to i členové dozorčí rady fakticky správně odůvodnili odmítnutí podání informací s ohledem na fakt, že pan Kamenský nepodal protest² a nedomáhal se svého práva na vyslovení neplatnosti rozhodnutí valné hromady u soudu dle § 428, odst. 1 ZOK a § 429, odst. 1 ZOK a tedy pozbyl svého práva na postup dle výše zmíněného paragrafu, domnívám se, že v tomto případě se na tento fakt nelze odvolávat, neboť valná hromada do stanov vnesla článek, který přímo odporuje zákonu dle § 45.

Domnívám se, že, aby se mohl akcionář podílet na řízení společnosti dle § 398, odst. 1 ZOK a § 256, odst. 1 ZOK, musí jim být v zákonných mezích zachováno právo na vysvětlení, neboť bez možnosti uplatnění tohoto práva by bylo akcionářům značně sníženo, či přímo znemožněno uplatňování jejich práva například na možnost domáhat se neplatnosti usnesení valné hromady a tím chránit jak práva svoje, tak i práva třetích osob s ohledem na povinnosti řádného hospodáře a činění kvalifikovaných rozhodnutí. Takovéto omezení práv akcionáře by dle mého názoru bylo v rozporu s veřejným pořádkem a soud by tedy i bez návrhu přihlédl k neplatnosti takového jednání, které by veřejný pořádek narušovalo³, přičemž výše zmíněné ustanovení dle mého názoru veřejný pořádek narušuje.

Dle § 428 z. o. k. má akcionář právo dovolat se neplatnosti usnesení valné hromady pro rozpor s právními předpisy, stanovami a dobrými mravy. Platnost usnesení musí akcionář napadnout do tří měsíců ode dne, kdy se o napadeném usnesení dozvěděl nebo mohl dozvědět, nejpozději však do jednoho roku od jeho přijetí (§ 428 odst. 1 z. o. k. ve spojení s § 259 o. z.). Pan Kamenský se účastnil zasedání valné hromady konané 14. 10. 2019. Lhůta pro dovolání se neplatnosti usnesení přijatého na tomto zasedání proto uplynula 14. 1. 2020. Ze zadání rovněž plyne, že pan Kamenský nepodal proti usnesení valné hromady protest (§ 424 z. o. k.). Právní hodnocení člena představenstva je proto správné potud, že se pan Kamenský nemůže domáhat vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady z října 2019 postupem dle § 428 z. o. k.

Jak vyplývá z dikce § 357 odst. 1 i. f. a odst. 2 i. f. z. o. k., právo akcionáře na vysvětlení (informace) může být ve stanovách modifikováno. Bez ohledu na otázku, zda lze ve stanovách upravit podmínky pro výkon práva na vysvětlení (informace) nad rámec znění zákona, stanovy nemohou právo akcionáře na vysvětlení (informace) vyloučit. Právo na vysvětlení (informace) představuje základní právo akcionáře sloužící ke kontrole řízení akciové společnosti. Plní rovněž roli ochrany práv (zpravidla minoritních) akcionářů, kteří se přímo nepodílí na řízení akciové společnosti. Pokud by akcionář neměl právo požadovat vysvětlení (informace) týkající se záležitostí, o kterých rozhoduje valná hromada, začasté by se nemohl informovaně rozhodnout, zda má hlasovat pro navrhované usnesení, nebo proti němu či má vznést protest, případně podat návrh na vyslovení neplatnosti usnesení. Jeho právo podílet se na řízení společnosti (§ 256 odst. 1 z. o. k.) by tak bylo výrazně oslabeno.

Tak výrazně oslabit právo akcionáře podílet se na řízení společnosti zásadně nelze (nestanoví-li zákon ve vztahu ke konkrétním právům jinak, například pokud jde o právo hlasovat na valné hromadě - § 278 až 280 z. o. k.), neboť by tím došlo v zásadě k vyprázdnění jeho akcionářských práv a popření významu členství v nejvyšším orgánu akciové společnosti.

Usnesení valné hromady z 14. 10. 2019 proto odporuje § 357 odst. 1 a 2 z. o. k., je tedy v rozporu s právem a hledí se na ně, jako by nebylo přijato (§ 45 odst. 1 z. o. k. ve vazbě na § 245 věta první o. z.).

V posuzovaném případě tedy není nutné usnesení valné hromady z října 2019 soudně napadat. Dochází-li v důsledku usnesení valné hromady ke změně stanov tak, že obsah stanov odporuje donucujícím ustanovení zákona, hledí se na usnesení, jako by nebylo přijato – tzv. fikce nepřijetí usnesení (§ 45 odst. 1 z. o. k. ve spojení s § 245 obč. zák.). Fikce nepřijetí usnesení nastává ze zákona, a proto není nutné, aby se oprávněné osoby domáhaly jejího prohlášení před soudem.

Otázka b)

Společnost Alfa, a. s., odmítla poskytnout panu Kamenskému jím požadované informace v rozporu s právem. Člen představenstva neměl k čl. 12 stanov přihlédnout, protože ke změně stanov nedošlo, a žádosti pana Kamenského měl vyhovět. Zamítnout ji mohl pouze za podmínek § 359 z. o. k.

²Dle § 424, odst. 1 ZOK.

³Dle § 588 OZ.

Nad rámec požadovaného řešení dodávám, že pokud by se pan Kamenský domáhal vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady o změně stanov z 14. 10. 2019, soud by postupoval podle § 90 odst. 1 z. ř. s. V řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady by soud i bez návrhu rozhodl, že o usnesení valné hromady nejde, protože se na ně hledí, jako by nebylo přijato. Jelikož se oprávněné osoby nemusí zdánlivost (fikci nepřijetí) usnesení valné hromady dovolávat, soud by takové deklaratorní rozhodnutí vydal, třebaže lhůta k podání návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení již uplynula (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2016, sp. zn. 29 Cdo 1817/2016).